شماره کلاس:		باسمه تعالی	نسخه (ی)
پایه و رشته: دوازدهم تجربی و ریاضی		اداره کل اموزش و پرورش استان قم	نام و نام خانوادگی طراح سئوال : آقای عباسی
تعداد سئوالات: ...۵۵		اداره اموزش و پرورش ناحیه ۲	نمره به عدد: .....
		دبیرستان تیزهوشان شهید شهریاری	نمره به حروف: .....
			نام و نام خانوادگی دبیر امضاء: .....

آزمون درس: فارسی (۳)	نوبت: دی ماه	تاریخ آزمون۱۱/ ۱۰/ ۱۴۰۲
نام و نام خانوادگی:	نیاز به پاسخنامه دارد ☐ ندارد ☑	مدت امتحان: 90 دقیقه

ردیف	شرح سئوال	بارم
۱	**قلمرو زبانی** معادل معنای «کلک»«هیچ نقاشت نمی بیند که نقشی برکشد // وان که دید، از حیرتش کلک از بَنان افکنده ای» را در ابیات زیر پیدا کنید. در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هرملتی که مردم صاحب قلم نداشت در پیشگاه اهل خرد نیست محترم هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت	۰/۲۵
۲	چند مورد از معنی های داخل کمانک نادرست آمده است؟(فقط عدد) درهم(مسکوک طلا)-کاینه(موجودات جهان)-شب گرد(والی)- قدوم(آمدن)- باسق(بالیدن)- مزید(زیاد)- وجه(وجود)	۰/۲۵
۳	معنای کدام گزینه درست آمده است؟ ۱.انبساط(خودمانی) ۲.اکراه(ناخوشایند) ۳.مردن(ممات) ۴.منکِر(ناپسند)	۰/۲۵
٤	کدام گزینه نمی تواند نمونه ی مناسبی برای واژگان (هم آوا) باشد؟ ۱.فراغ و قراق ۲.بحر و بهر ۳.عصیر و اسیر ۴.قاضی و غازی	۰/۲۵
٥	الف.معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. هر که جز ماهی ز آبش سیر شد هرکه بی روزی است، روزش دیر شد همّم بدرقه ره کن ای طایر قدس که دراز است ره مقصد و من نوسفرم ب. در بیت«در ره عشق نشد کس به یقین محرم راز// هرکسی بر حسب فکر گمانی دارد» معادل معنای کدام گزینه به چشم نمی خورد؟ ۱. امر واضح و ثابت شده ۲.ظن ۳.مطابق ۴.مجذوب	۰/۷۵
٦	در میان گروه کلمات زیر املای کدام واژه ها نادرست است؟ درست آن ها را بنویسید.(فقط دو مورد) تاب و فروغ- تجلّی و قرب-مین گذاری- از بهر غرامت-سمرت این تجربت- ممدّ حیات-مستغرق در بحر مکاشفت- سفوت آدمیان	۰/۵
۷	املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف.ای عزیز پروانه (غوت- قوت) از عشق آتش خورد. ب. دشمن با استقرار (سلاح ها- صلاح ها) زیادی قلّه را در دست داشت.	۰/۵
8	در متن زیر املای چند واژه مشخص شده نادرست است؟(فقط عدد) دشمن عن قریب است که توی این دشت عملیّات کند. حاجی آن قدر مهربان است که جرئت کنم از کارش انتقاد کنم. خر صلّانه صلّانه راه می آید و گاهی می ایستد و علف و خواری را پوذه می زند و دوباره راه می افتد.	۰/۲۵

www-kanoon-ir

۹	با توجه به ابیات زیر به پرسش های آمده پاسخ دهید. شو منفجر ای دل زمانه وآن آتش خود نهفته مپسند دلا خموشی چرا؟ چو خُم نجوشی چرا برون شد از پرده راز، تو پرده پوشی چرا؟ الف. در هریک از بیت های بالا دو فعل اسنادی به کاررفته است. درست نادرست ب.تعداد جمله های بیت اول با مصراع اول بیت دوم یکسان است. درست نادرست	۰/۵
۱۰	با توجه به « ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند / تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری» کدام گزینه درست است؟ الف. این بیت از سه جمله ی ساده تشکیل شده است. ب.این بیت دارای یک جمله ی هسته و دو جمله ی وابسته است. پ. این بیت دارای دو جمله ی هسته و یک جمله ی وابسته است.ت.این بیت از یک جمله ی غیر ساده و یک جمله ساده تشکیل شده	۰/۲۵
۱۱	در بیت« نخستین بار گفتش کز کجایی بگفت از دار ملک آشنایی» حذف فعل به قرینه ی لفظی است یا معنوی؟	۰/۲۵
۱۲	با توجه به بیت« چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان؟ چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان؟ کدام گزینه نادرست است؟ ۱.دو مورد حذف فعل به قرینه ی معنوی به کاررفته است. ۲.قافیه های هر دو مصراع نقش مسندی دارد. ۳. دو جمله ی مرکب وجود دارد. ۴. دو وابسته ی پیشین به کاررفته است.	۰/۲۵
۱۳	در بیت « با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت» الف.کارکرد «را» را در مصراع دوم بررسی کنید. ب.در جمله ی آخر کدام بخش جمله جذف شده است؟	۰/۵
۱٤	متن زیر را بخوانید و به پرسش های آمده پاسخ دهید. شهید ساجدی احداث یک خاکریز دو جداره را تنها راه حل می دانست. با توجه به امکانات محدود مهندسی و دید و تسلط دشمن، قبول و اجرای این طرح خیلی سخت بود. ۱.چند وابسته ی پیشین به کاررفته است؟ ۲.چند مورد از موارد مشخص شده را می توان جز وابسته های وابسته به شمار آورد؟ ۳.جمله ی اول متن بالا مربوط به کدام یک از الگوهای زیر است؟ الف. نهاد+مفعول+فعل ب. نهاد+مسند+فعل ج.نهاد+مفعول+متمم+فعل د. نهاد+مفعول+مسند+فعل	۰/۷۵
۱۵	۱.نقش دستوری «همه» در کدام مصراع با بقیه متفاوت است؟ الف) همه بیشی تو بکاهی، همه کمی تو فزایی ب) همه فری و جلالی، همه علمی و یقینی پ) همه توحید تو گویم که به توحید سزایی ت) همه درگاه تو جویم همه از فضل تو پویم ۲.در مصراع« همه غیبی تو بدانی همه عیبی تو بپوشی» فعل مشخص شده مضارع التزامی است یا مضارع اخباری؟	۰/۵
۱٦	در کدام یک از ابیات زیر نقش تبعی به کار رفته است؟ الف) تا وارهی از دم ستوران وین مردم نحس دیومانند ب) شو منفجر ای دل زمانه وان آتش خود نهفته مپسند	۰/۲۵
۱۷	با توجه به دو بیت زیر به پرسش های آمده پاسخ دهید؟ برکش ز سر این سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند بگرای چو اژدهای گرزه بخروش چو شرزه شیر ارغند الف.نقش دستوری قافیه ی بیت اول را بنویسید. ب. بیت دوم را به صورت خیلی دقیق از شیوه بلاغی به عادی تبدیل کنید.	۰/۷۵

www-kanoon-ir

۱۸	**قلمرو فکری** معنی ابیات و جملات زیر را به نثر ساده و روان امروزی بنویسید.**(۱۸ تا ۲۵)** تو مشت درشت روزگاری از گردش قرن ها پس افکند	۰/۵
۱۹	در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت	۰/۵
۲۰	تا راهرو نباشی کی راهبر شوی	۰/۵
۲۱	عشق به همه جایی ماوا نکند و هرجا که باشد جز او رخت، دیگری ننهد.عشق فرض راه آمد.	۰/۷۵
۲۲	گمان بردی همان روشنایی است؛ قصدی نپیوستی	۰/۲۵
۲۳	گمان می کند به غایت القصوای مقصود خود رسیده است.	۰/۲۵
۲۴	مکر او معکوس و او سرزیر شد روزگارش برد و روزش دیر شد	۰/۷۵
۲۵	کان سوخته را جان شد و آواز نیامد	**۰/۵**
۲۶	مصراع« عشق چون آید، برد هوش دل فرزانه را» با جمله ی زیرمقایسه کنیدو مفهوم مشترک آن دو را بیان کنید. سودای عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد.	**۰/۲۵**
۲۷	مفهوم کلی عبارت «ریشه‌های ما به آب / شاخه‌های ما به آفتاب می‌رسد / اما دوباره سبز می‌شویم» چیست؟	۰/۲۵
۲۸	در بیت زیراز دیدگاه شاعر چه چیزی کم اهمیت نشان داده شده است؟ زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر بگو بسوز که بر من به برگ کاهی نیست	۰/۲۵
۲۹	کدام مورد در ارتباط با متن زیر مناسب است؟ امسال که به اروپا رفتم، گمانم این است که عالمی را دیده ام امّا چه استبعادی دارد که عمری باشد و روز ی خاطراتی از سفر ماه هم بنویسیم! (الف. آرزوها پایان دارد. ب. آرزوها پایان ندارد.)	۰/۲۵
۳۰	منظور شاعر از مصراع اول بیت زیر چیست؟ عشق بر یک فرش بنشاند گدا و شاه را سیل، یکسان می کند پست و بلند راه را	۰/۲۵
۳۱	کدام بیت به «انعطاف‌پذیری نی» اشاره می‌کند؟ الف) هر کسی از ظنّ خود شد یار من از درون مـــن نجـست اسـرار مـن ب) بـــه هـــر جمعیـتی نـالان شـدم جفت بدحالان و خوش‌حالان شدم	۰/۲۵
۳۲	با توجه به بیت زیر نصیحت مهم وزیر به جمشید چه بود؟ چـه نیکـو گفت بـا جمشیـــد دستـور کـه بـا نـادان نـه شیـون بـاد و نـه سـور	۰/۲۵

www-kanoon-ir

۳۳	با توجه به بیت زیر از نظر شاعر شرط رسیدن به « حُسن» چیست؟ می تواند حلقه بر در زد حریم حسن را در رگ جان هرکه را چون زلف، پیچ و تاب نیست	۰/۲۵
۳۴	ابیات زیر را بخوانید و به پرسش‌های آمده پاسخ دهید. ۱) خاکی است که رنگین شده از خون ضعیفان این ملک که بغداد و ری‌اش نام نهادند ۲) صد تیغ جفا به سر و تن دید یکی چوب تا شده تهی از خویش و نی‌اش نام نهادند ۳) دل گرمی و دم سردی ما بود که گاهی مرداد مه و گاه دی‌اش نام نهادند ۴) آیین طریق از نفس پیر مغان یافت آن خضر که فرخنده پی‌اش نام نهادند الف) مفهوم کدام بیت با بیت «همت اگر سلسله جنبان شود/ مور تواند که سلیمان شود»ارتباط دارد؟ ب) «تاثیرپذیری دنیای اطراف از احساسات درونی انسان‌ها» مفهوم کلی کدام بیت است؟	۰/۵
۳۵	با توجه به مفهوم درس« در حقیقت عشق» از سهروردی کدام ترتیب درست آمده است؟ الف.عشق–محبت–معرفت ب.معرفت–عشق–محبت پ.معرفت–محبت–عشق ت.محبت–معرفت–عشق	۰/۲۵
۳۶	مصراع« بیفکن دور، ضعف و خستگی را» به مفهوم کدام گزینه نزدیک است؟ الف.برکش ز سر این سپید معجز ب.بگرای چو اژدهای گرزه پ.بفکن ز پی این اساس تزویر ت.پنهان مکن آتش درون را	۰/۲۵
۳۷	وجه اشتراک هر دو متن زیر در چیست؟ الف.چون من در آن حضرت رسم و تاب آفتاب آن جمال بر من زند، مرا از خود یاد نیاید، از تو چون یاد کنم؟ ب. به خاطر داشتم که چون به درخت گل رسم، دامنی پرکنم هدیه اصحاب را، چون برسیدم، بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت!	۰/۲۵
۳۸	مفهوم کلی مصراع دوم چیست؟ با محتسبم عیب مگویید که او نیز پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است	۰/۲۵
۳۹	شاعر در بیت زیرخطاب به ممدوح خود, به چه نکته ی مهمی اشاره می کند؟ سریر ملک، عطا داد کردگار تو را به جای خویش دهد هرچه کردگار دهد	۰/۲۵
۴۰	مفهوم کلی عبارت« دیوارهای کهن روم که هنوز طاق ضربی دروازه های آن باقی است، حکایت از روزگارن گذشته دارد» به کدام مصراع نزدیک است؟ الف. محرم این هوش جز بی هوش نیست. ب. هرکسی از ظن خود شد یار من پ.تن ز جان و جان ز تن مستور نیست ت.سرّمن ازناله من دور نیست	۰/۲۵

www.kanoon.ir

۴۱	در بیت« تو قلب فسرده‌ی زمینی از درد، ورم نموده یک چند» کدام آرایه ها به کاررفته است؟ الف. استعاره–تشبیه–جناس–ایهام ب. تشبیه–ایهام تناسب–حسن تعلیل–استعاره ج. ایهام–حسن تعلیل–استعاره–تشبیه د. ایهام–اضافه تشبیهی–حسن تعلیل– تشخیص	۰/۲۵
۴۲	دو بیت زیر در کدام آرایه ی ادبی(بدیع معنوی) مشترک هستند؟ الف) محرم این هوش جز بی‌هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست ب. همچو نی زهری و تریاقی که دید همچو نی دمساز و مشتاقی که دید	۰/۲۵
۴۳	مورد مشخص شده بیانگر کاربرد کدام آرایه ی ادبی است؟ آخرین چراغ امپراتوری روم را موسولوینی روشن کرد که چند صباحی تا حبشه و قلب آفریقا پیش راند اما همه می دانیم که «دولت مستعجل بود».	۰/۲۵
۴۴	آرایه ی به کار رفته داخل کمانک، در کدام گزینه نادرست است؟ الف.چو عاجز گشت خسرو در جوابش نیامد بیش پرسیدن صوابش (تلمیح) ب.با محتسبم عیب مگویید که او نیز پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است(ایهام) ج.دلا خموشی چرا چو خم نجوشی چرا برون شد از پرده از راز، تو پرده پوشی چرا(مجاز) د.تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دل بند (حسن تعلیل)	۰/۲۵
۴۵	الف.« آتش عشق است کاندر نی فتاد جوشش عشق است کاندر می فتاد ب.تا وارهی از دم ستوران وین مردم نحس دیو مانند با شیر سپهر بسته پیمان با اختر سعد کرده پیوند ۱.کاربرد کدام آرایه ی ادبی در ابیات «ب» در هر دو مصراع بیت «الف» به چشم می خورد؟ ۲.همه ی گروه های اسمی مشخص شده دارای «استعاره» هستند به جز.....	۰/۵
۴۶	کدام یک از ابیات زیر دارای اسلوب معادله است؟(با ذکر دلیل) الف.دردناک است که در دام شغال افتد شیر یا که محتاج فرومایه شود، مرد دلیر ب.چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان؟	۰/۵
۴۷	الف. در عبارت« هرگه یکی از بندگان گنهکار پریشان روزگار، دست انابت به امید اجابت به درگاه حق بردارد، ایزد تعالی در او نظر نکند» سجع به کار نرفته است و دارای اضافه ی استعاری و جناس است. درست نادرست ب.در بیت« خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد زاشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است» علاوه برمجاز، تشبیه و تلمیح نیز به کاررفته است. درست نادرست	۰/۵
۴۸	بیت« آیینه نگاهت، پیوند صبح و ساحل لبخند گاه گاهت، صبح ستاره باران» الف. کدام یک از گزینه ها مربوط به ارکان تشبیه نیست؟ ۱.آیینه ۲.پیوند ۳.باران ۴.لبخند ب. گروه اسمی مشخص شده دارای کدام آرایه ی ادبی است؟	./۵

www-kanoon-ir

۴۹	**قلمرو ادبی** در شعر خوانی«صبح ستاره باران» مصراع اول بیتی را که در آن تضمین به کاررفته است، بنویسید.	۰/۵
۵۰	درکدام مصراع با توجه به اصل شعر، ضمیر پیوسته جابه جا شده است؟ الف.خواب و خورت ز مرتبه خویش دور کرد ب.از پای تا سرت همه نور خدا شود پ.وجه خدا اگر شود منظر نظرت ت. گر نور عشق حق به دل و جانت اوفتد	۰/۲۵
۵۱	در کدام گزینه قافیه نادرست آمده است؟ الف.کز آب هفت بحر به یک مو تر شوی ب.باید که خاک درگه اهل نظر شوی پ.در راه ذوالجلال چو بی و پاو سر شوی ت.تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی	۰/۲۵
۵۲	در متن زیر دو مورد نادرست بیان شده است، یک مورد را مشخص کنید. محمد تقی بهار شعر دماوندیه را در سال ۱۳۱۰ هجری شمسی سرود. در این سال به تحریک بیگانگان، هرج و مرج قلمی و اجتماعی و هتّاکی ها در مطبوعات و آزار وطن خواهان و سستی کار دولت مرکزی بروز کرده بود. بهار این غزل را با تاثیر پذیری از این معانی گفته است.	۰/۲۵
۵۳	کدام بیت مربوط به ادبیات تعلیمی است؟ ۱) صبر بر دل سوخته باید چون شمع / لایق صحبت بزم تو شدن آسان نیست ۲) در عالم پیر هرکجا برنایی است / عاشق بادا عاشقی خوش سودایی است ۳) دلا خموشی چرا چو خُم نجوشی چرا / برون شد از پرده راز تو پرده پوشی چرا؟ ۴) شانه می آید به کار زلف در آشفتگی / آشنایان را در ایام پریشانی بپرس	۰/۲۵
۵۴	چند مورد از آثار زیر منظوم نیستند؟ فیه مافیه-تمهیدات-مثل درخت در شب باران-قصّه شیرین فرهاد-کلیله و دمنه-فی حقیقه العشق-مثنوی معنوی الف.سه مورد ب. چهارمورد ج.پنج مورد د. شش مورد	۰/۲۵
۵۵	غزل اجتماعی در عصر..... با توجه به دگر گونی های سیاسی و اجتماعی رواج یافت.در سروده های شاعرانی چون محمد تقی بهار، عارف قزوینی وفرخی یزدی می توان نمونه های آن را یافت.	۰/۲۵

موفق باشید. حسین عباسی دی ماه ۱۴۰۲